

جایگاه حجاب و عفاف در آیات و روایات و نقش آن در ارتقاء حق بر سلامت اجتماعی

مهدی عمانی

دانش آموخته دکتری تخصصی، رشته حقوق کیفری و جرم شناسی، مرکز تحقیقات حقوق، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران

(نویسنده مسئول)

Omanimehdi68@gmail.com

مهراب ارسالی

پایه چهار حوزه های علمیه برادران، مدرسه المهدی، مشگین شهر، ایران

mhrabarsaly@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف: مسئله حجاب و عفاف مهمترین دغدغه فرهنگی اجتماعی حاضر می باشد که باید مورد بحث قرار گیرد. حجاب و عفاف از مهم ترین و بنیادی ترین چارچوب هر جامعه می باشد و به همین دلیل اکنون دیگر جنگ، جنگ توپ و تفنگ نیست و همین که دشمن بتواند اصول فرهنگی جامعه ای را همچون اصل حجاب و عفاف را از بین ببرد توانسته بر آن جامعه غلبه کند. برای مقابله با این مسئله مهم باید راهکارهای جدی در نظر گرفت. هدف اصلی در مقاله حاضر بررسی جایگاه حجاب و عفاف در آیات و روایات و نقش آن در ارتقاء حق بر سلامت اجتماعی می باشد که بدون شک این همه تاکید و توصیه بر حجاب نه تنها در بخش فردی بلکه در بخش اجتماعی نیز حائز اهمیت می باشد و جامعه ای موفق تر است که حجاب را بتواند کنترل کند

روش تحقیق: این نوشته با استفاده از شیوه پژوهش توصیفی، تحلیلی و جمع آوری اطلاعات با استفاده از کتب، مقاله ها و پایگاه های اینترنتی انجام گرفته است.

یافته های تحقیق: دین مبین اسلام با روشن ترین افکار و نظریه ها برای جلوگیری از بین رفتن حجاب و عفاف در جامعه اسلامی گام های مهمی در نظر گرفته است که مهمترین آنها امر به معروف و نهی از منکر می باشد.

نتیجه: ائمه معصومین (ع) بعنوان خلیفه الله و رهبران جامعه اسلامی راهکار های بسیار مهم در این باره ذکر کرده اند که با عمل به آنها میتوان به دستاوردهای فردی و اجتماعی فراوانی رسید و سعی بر آن دارد تا به بررسی سلامت روان در زنان شاغل و آسیب شناسی ناشی از اشتغال بر آنان بپردازد.

کلید واژه ها: حجاب، عفاف، آیات، روایات، سلامت اجتماعی

۱- مقدمه

بدون شک هر آنچه که در جامعه اسلامی مهم باشد دشمنان بدنبال تخریب آن می باشند بعد از اینکه دشمنان اسلام به این نتیجه رسیدند که دیگر نمیتوانند با جنگ سخت بر جامعه اسلامی غلبه پیدا کنند بدنبال تخریب اصول و بنیاد های مهم فرهنگی اجتماعی می باشند در این میان به این نتیجه رسیده اند که حجاب دامنه ای عظیم و ریشه ای مهم در جامعه اسلامی دارد و تخریب آن به معنای تخریب تمام بنیان جامعه اسلامی است

حجاب و عفاف یکی از فضائل اخلاقی بسیار مهم است این مساله یک امر فطری انسانی است و فقط اختصاص به زنان ندارد حجاب برای بقاء و سلامت حیات خانوادگی امری بسیار ضروری است و بهداشت روانی جامعه و سلامت افراد در گرو حجاب زنان است (هدایتی و حسینی، ۱۴۰۰: ۶۳۴) در جامعه ای که با فرهنگ اسلامی زندگی می کند رعایت برخی از شرایط زندگی الزامی و گریز ناپذیر است حتی اگر شخص ایمان محکمی هم نداشته باشد باید آنها را رعایت کند یکی از باورها در جامعه ما مسئله حجاب و عفاف است که از میانی و تعالیم اسلام نشات میگیرد و اسلام به لزوم رعایت آن تاکید می کند (جعفری، ۱۳۹۴: ۱۸) حجاب و عفاف سابقه ای طولانی در زندگی بشر دارد و این پیشینه از آن رواست که خاستگاه آن فطرت آدمی است در ادیان الهی دیگر این حکم با تفاوت های دیگری وجود دارد (عبدالرحمانی و سهرابی، ۱۳۹۹: ۵۸)

بدون شک حجاب تاثیر بسیار مهمی ب روح و روان زن دارد حجاب و عفاف همچون سد سدیدى زنان را در مقابل نگاه هوسبازان مصون میدارد زن به دلیل ظرافت های اندامش در معرض خطر کوردلان و هوس پرستان است اگر پوششی درست داشته باشد می تواند از امنیت و آرامشی وصف ناپذیر برخوردار باشد دین اسلام با واجب کردن حجاب عامل آرامش و دورماندن زن از پریشانی و درنهایت باعث رضایت وجدان است (سلطانی و علی مرادیان، ۱۳۸۹: ۱۳۷) عفت ورزی زمینه فساد و انحراف که باعث ایجاد، رشد و ترویج بسیاری از آلودگی های جسمی است را از بین می برد و از این طریق نقش خود را در سلامت جسمی افراد ایفا می کند انحرافات جنسی سبب ایجاد و افزایش بسیاری از بیماری ها می باشد که سلامت جامعه را تحت شعاع قرار می دهد (صفرزاده، ۱۳۸۸: ۶۴)

حال با این همه تاثیر حجاب عفاف در فرد و جامعه باید دیده که جایگاه حجاب و عفاف در آیات و روایات و نقش آن در ارتقاء حق بر سلامت اجتماعی چگونه است؟ و طبق ادعایی که مبنی بر کامل بودن دین مبین اسلام داریم باید دید که چه راهکار هایی برای روبه رو شدن با این مقوله در نظر گرفته است

۱- روش تحقیق

تحقیق حاضر به صورت توصیفی و تحلیلی انجام خواهد گرفت. با توجه به این که پژوهش حاضر قصد دارد با استفاده از روش های معتبر فعالیت های علمی و پژوهشی به شرح تفصیلی در مورد متغیرهای مورد نظر بپردازد. لذا از روش توصیفی و تحلیلی که از معمول ترین و مناسب ترین روش های تحقیق کیفی می باشد استفاده خواهد شد. روش مورد استفاده برای این پژوهش از نوع کتابخانه ای بوده و ابزار گردآوری داده ها هم از طریق فیش برداری از اسناد و گزارش ها می باشد.

۲- پیشینه تحقیق

فرهاد مهدی پور دهکردی و بهناز خسروانی دهکردی (۱۴۰۱) در مقاله خود تحت عنوان سلامت روانی ذهنی بر اساس حجاب چنین آورده است که حجاب به عنوان یکی از مهمترین مسائل اجتماعی جایگاه والایی در تامین بهداشت روانی جامعه دارد بدین سان که با نهادینه کردن این مقوله در اجتماع و با فرهنگ سازی مناسب در عرصه اجتماع بسیاری از بیماری های

روانی ناشی از بی‌حجابی و بدحجابی درمان و یا ریشه‌کن خواهد شد در اصل سیمای حقیقی حجاب حضور در لباسی است که زن با مدد آن بتواند بدون آسیب‌های اجتماعی و روحی به انجام وظایف دینی و اجتماعی خود همت‌گمارد

محمد تقی رهبر (۱۳۹۳) در مقاله خود با موضوع سبک زندگی اسلامی ایرانی و مسئله حجاب و عفاف چنین ذکر کرده است که حجاب از احکام ضروری اسلام است که عموم مسلمین در آن اتفاق نظر دارند کتاب و سنت و فقه و سیره اسلامی بر حجاب صراحت دارند و منکر آن از صفوف مسلمین خارج است حجاب از نظر اسلام وسیله‌ای برای صیانت گوهر والای عفاف و پاکدامنی زن مسلمان و بالا بردن شان و شخصیت اوست دلایل این حکم ضروری را در آیات متعدد قرآن و از جمله آیات شریف سوره نور و احزاب و دیگر موارد و نیز منابع روایی از سخنان پیامبر اکرم ص اهل بیت عصمت ع در فتاوی‌ای علما و مجتهدین و منابع فقهی که احدی در آن شک و تردید ندارند می‌توان دید

مهدی پورحسن آلانق (۱۳۹۲)، در مقاله خود با عنوان حجاب و عفاف در قرآن چنین آورده است که پوشش معرف شخصیت و عفت زن مومن است که موجب می‌گردد افراد لا ابالی جرات نکنند به او جسارت کرده و به دید شهوت و هوسرانی به او بنگرند این آیه بیان می‌دارد: زنان مومن برای اینکه مورد آزار و افراد هرزه قرار نگیرند به گونه‌ای خود را بپوشانند که زمینه‌ای برای بی‌حرمتی به آنها فراهم نگردد

حسن کاظمی سهلوانی (۱۳۹۲) در مقاله خود تحت عنوان حجاب و عفاف و نقش آنها در امنیت اجتماعی و خانوادگی از منظر قرآن بسان کرده است که قرآن کریم در بیان فضیلت حجاب و ثمره اجتماعی و فردی آن فرموده است که ای پیامبر به همسران و دختران و زنان مومنان بگو جلبابهای خود را بر خویش فرو افکنند این کار برای اینکه شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند بهتر است خداوند همواره آمرزنده رحیم است با دقت در آیه فوق به صراحت در می‌یابیم که خداوند حفظ گوهر عفت و شخصیت و کرامت زن را در حجاب و پوشش قرار داده و آن را آرامش و امنیت و آسایش برای زنان معرفی کرده است

اعظم میرزایی (۱۳۹۱)، در مقاله خود تحت عنوان بررسی تاثیر آموزه‌های اسلامی بر سبک زندگی مطالعه موردی حجاب و عفاف چنین آورده است که حجاب الگوی پوشش خاص زن مسلمان در برابر مردان نامحرم است پوششی که تمام قسمت‌های بدن به جز صورت و کف دست‌ها را از دیدرس مردان نامحرم خارج می‌نماید و حجاب دستور اکید و توصیه صریح قرآن است فرهنگ اجتماعی اسلامی خواهان کاهش روابط اجتماعی زن و مرد نامحرم است همچنین قرآن کریم به مردان و زنان با ایمان توصیه می‌کند که چشم‌های خویش را از نامحرم فرو گیرند

عباس رجیبی (۱۳۸۹) در مقاله خود با عنوان نقش حجاب و پوشش زن در سلامت روان چنین ذکر کرده است که مهم‌ترین دلیل حجاب زن در اسلام جلوگیری از شیوع فحشا و فساد در جامعه و کنترل غریزه شهوت است قرآن کریم وقتی در مورد کنترل این غریزه با عنوان وظایف اصلی مومنان سخن می‌گوید به آنان دستور می‌دهد که در کنترل شهوات و غرائز جنسی راه اعتدال را پیش گیرند و از آن عدول نکنند بنابراین فلسفه اصلی حجاب از طرفی انحصار خواسته‌ها و کامیابی‌های جنسی به محیط خانواده و همسران مشروع است و از طرف دیگر جلوگیری از طغیان غریزه جنسی و گسترش فساد و تباهی اخلاقی و در نتیجه حفظ سلامت روانی زن و مرد می‌باشد

۳- مفهوم شناسی

در این قسمت از مقاله به مفهوم شناسی متغیرهای وابسته تحقیق پرداخته می‌شود.

۳-۱. عفت

واژه عفاف به فتح عین مصدر ماده عف و مصدر دیگر آن عفه است که هر دو بر یک معنا بوده و به جای یکدیگر بکار می‌روند این واژه از اصطلاحات علم اخلاق است عفت در اصطلاح آن است که قوه شهویه در خوردن و نکاح از حیث کم و کیف مطیع و

فرمانبردار عقل باشد و آنچه عقل نهی می کند اجتناب کند و این همان حد اعتدال است که عقل و شرع پسندیده است. (زاهدی و همکاران، ۱۳۸۹: ۵۳)

۲-۳. حجاب

حجاب در لغت معانی مختلفی دارد مانند پوشش، پرده، منع و هر آنچه میان دو چیز واقع می شود حجاب مانع ملاقات طرفین با یکدیگر از راه حس لامسه و باصره است این مانع گاه معنوی و گاه مادی است در اصطلاح فقهی حجاب، پوشش زن در برابر بیگانه است گو اینکه در کتب فقهی از واژه حجاب به این معنا کم تر بهره گرفته اند و برای بیان این مقصود از واژه ستر استفاده کرده اند (زاهدی و همکاران، ۱۳۸۹: ۵۲)

۴- حجاب و عفاف از منظر آیات

۱-۴. ایجاد امنیت اجتماعی و آرامش روانی

زن از نظر روانشناسی به دو دسته تقسیم می شود عده ای که حجاب را مانعی برای نشان دادن خود و زیبایی هایشان و یا تفاوت و تبعیض میان مرد و زن می دانند و عده ای که حجاب را موجب امنیت زن و مرد می دانند و آن را مانعی برای رسیدن به اهدافشان نمی بینند و این را عامل تفاوت و تبعیض هم نمی دانند چون این دسته از افراد پایبندی هایی هر چند کوچک با اخلاق و مذهب دارند این مسئله برای گروه نو جوان و جوان که در حین تکامل شخصیتی هستند کاملا روشن و آشکار است نوجوان در سنی قرار دارد که کم کم به هویت وجودی خود آشنا می شود و برای نیاز های روزمره خود دنبال پاسخ صحیح است و رسیدن به درک صحیح از مسئله حجاب و عفاف در نقش بندی ذهنی او نسبت به امنیت اجتماعی و آرامش روانی بسیار مهم است (هدایتی و حسینی، ۱۴۰۰: ۶۳۸) قرآن کریم در بیان فضیلت حجاب و ثمره اجتماعی و فردی آن می فرماید یا ایها النبی قل لزوجک و بناتک و نساء المومنین یدنین علیهن من جلابیبهن ذلک ادنی ای یعرفن فلا یوذین و کان الله غفورا رحیما با دقت در آیه شریفه عوض در می یابیم که حجاب و عفاف باعث آرامش خاطر زنان مومن در عرصه فردی و اجتماعی می شود آری اختلاط زنان و مردان و عدم رعایت حریم عفاف و پوشش موجب خودنمایی زنان شده و از طرفی موجب جلب و کشش مردان به سوی زنان و این امر موجب اتلاف انرژی فعال و پویای جامعه در امور شهوانی و جنسی و هدر رفت وقت و اتلاف عمر خواهد بود و به تبع آن باعث تزلزل پایه های استحکام نظام خانواده شده و جامعه را دچار هرج و مرج و نا آرامی می کند (کاظمی سهلوانی، ۱۳۹۲: ۱۵۰)

۴-۲. انواع حجاب و عفاف

در قرآن برای حجاب انواع و اقسام گوناگونی موجود است که عبارتند از:

- حجاب چشم که ضمن آیه شریفه قل للمومنین یغضوا ابصارهم ای رسول خدا به مردان مومن بگو تا چشم هارا از نگاه ناروا بپوشند (سوره نور آیه ۳۱)
- حجاب گفتاری نوع دیگر حجاب و عفاف در قرآن حجاب گفتاری زنان در مقابل نامحرم است آیه شریفه فلا تخضعن بالقول فیطمع الذی فی قلبه مرض زنهاری که نازک و نرم با مردان سخن نگویید مبادا آن که دلش بیمار است به طمع بیافتد (سوره احزاب آیه ۳۲)
- حجاب رفتاری به زنان دستور داده شده است به گونه اس راه نروند که با نشان دادن زینت هایشان باعث جلب توجه نامحرم شوند آیه شریفه فلا یضربن بارجلهن لیعلم ما یخفین من زینتهن و آن طور پای به زمین نزنند که خلخال و زیور پنهان پاهایشان معلوم شود (پورحسین آلانق، ۱۳۹۲: ۵۳) برای ایجاد فرهنگ حجاب و پوشش مناسب در جامعه باید

ابتدا پایه های اعتقادی و بینش افراد را نسبت به این موضوع محکم کنیم یکی از بینش های لازم در مسئله حجاب، شناخت انواع آن می باشد که در فرایند تکمیل بنیه های اعتقادی نقش بسیار مهمی دارند انواع حجاب عبارتند از حجاب چشم و حجاب در گفتار و حجاب رفتاری. مراد از حجاب اسلامی پوشش و حریم قائل شدن به معاشرت زنان با مردان نامحرم در خلا رفتارهای مختلف آنهاست بنابراین حجاب و پوشش زن به منزله حاجب و مانع در مقابل افراد نامحرمی است که قصد نفوذ و تصرف در حریم ناموس دیگران را دارند (غیرتمند و همکاران، ۱۳۹۳: ۶۵)

۳-۴. رابطه حجاب و خانواده

خانواده که از اهمیت فوق العاده در جامعه اسلامی برخوردار است در معرض هوی و هوسهای سیری ناپذیر قرار گرفته و منهدم می شود زیرا شیوع بی حجابی در سطح جامعه از یک طرف مردان را به لا ابالیگری می کشاند از طرف دیگر زنان جامعه را در یک مسابقه خود آرایی پایان ناپذیر می کشاند و در نهایت والدین را نسبت به فرزندان بی مسئولیت می کند شهید مطهری در این خصوص می فرماید: شک نیست که هر چیزی که موجب تحکیم پیوند خانوادگی و سبب صمیمیت رابطه زوجین گردد برای قانون خانواده مفید است و در ایجاد آن باید حداکثر کوشش مبذول شود و بالعکس هر چیزی که باعث سستی روابط زوجین و دلسردی آنان گردد به حال زندگی خانوادگی زیانمند است و باید با آن مبارزه کرد (مرادی خلیفه لو، ۱۳۹۶: ۲۱۸) فلسفه پوشش و منع کامیابی جنسی از غیر همسر مشروع از نظر اجتماع خانوادگی این است که از لحاظ روانی همسر قانونی عامل خوشبخت کردن او به شمار برود در حالیکه از نظر سیستم آزادی و کامیابی غیر مشروع همسر قانونی از لحاظ روانی یک نفر رقیب و مزاحم و زندانبان به شمار می رود و در نتیجه کانون خانوادگی بر اساس دشمنی و نفرت پایه گذاری می شود از آثار اولیه رعایت حجاب در جوامع استحکام نهاد خانواده به عنوان کوچکترین و مهمترین بعد اجتماعی است با رعایت اصل حجاب و پوشش در محیط بیرون از خانواده حریم زن و شوهر حفظ می شود و خانواده صاحب ثبات خواهد شد بنابراین زنان با حجاب خود موجب تحکیم خانواده شخصی و دیگران میشوند چرا که حجاب خود اطمینان و اعتماد شوهرشان را به پاکی خویش جلب می کنند و باعث تحکیم خانواده می گردند اما نقش آنان در تحکیم خانواده های دیگر بدین لحاظ است که مردان از تمتعات خارج از محدوده زناشویی محروم شوند و طبعاً به همسران خود بیشتر توجه کنند (رهنما و همکاران، ۱۳۹۴: ۴۷)

۴-۴. حجاب و آزادی زن

اینکه زنان باید حجاب خود را رعایت کنند زور و دستوری از ناحیه مردان نیست تا آزادی آنان را سلب کنند بلکه وظیفه شرعی آنان است که حجاب را رعایت کنند زنان با حجاب در فعالیت ها و رفت و آمد های خود آزادترند زیرا مردان بوالهوس اطمینان دارند که این ها طعمه و ملعبه نمی شوند بنابراین این کمتر بر آنها ایجاد مزاحمت می کنند زن با حجاب مظهر عفاف شناخته شده است و لذا در خانه و خارج خانه مزاحمی ندارد و آزادانه دنبال کارها و مسئولیت های خویش است بنابراین بی حجابی و بد حجابی برای زن ها ایجاد مزاحمت می کند اما هنگامی که اهل حجاب باشند مزاحمتی بر آنان نیست (تابعی و اکبری بورنگ، ۱۳۸۵: ۲۵۰)

منظور ما از آزادی آزادی در راه کار، تلاش، تحصیل، رشد و پیشرفت است آنچه نیروی کار و فعالیت اجتماع را تضعیف می کند کشاندن لذت جنسی از محیط خانه به اجتماع و همچنین ترویج بی حجابی و روابط آزاد جنسی است چنین نیست که حجاب به صورت زندانی کردن و محروم ساختن زن از فعالیت های فرهنگی اجتماعی و اقتصادی باشد و با این عمل استعداد های او حبس شود اسلام مانع بیرون رفتن و تحصیل علم و دانش نیست بلکه تحصیل علم و دانش را برای مرد و زن واجب می داند اسلام هیچ گاه نمیخواهد که زن بیکار بنشیند و وجودی باطل بارآید پوشانیدن بدن مانع هیچ گونه فعالیت های فرهنگی اجتماعی و اقتصادی زنان نمی شود و آنچه سبب فلج کردن این نیرو است آلوده کردن محیط کار به لذت جویی های شهوانی است (عظیمیان و بهشتی، ۱۳۸۸: ۹۵)

۵- حجاب و عفاف از منظر روایات

۵-۱. کاهش فساد و بی بند و باری

از عواملی که موجب تقویت بنیان جامعه و رشد آن می شود تلاش در جهت کاهش مفاسد و توسعه ارزش های اخلاقی در بین افراد جامعه است جامعه ای که فساد در آن روبه گسترش باشد محکوم به نابودی است و زندگی افراد در آن از سعادت به شقاوت کشیده خواهد شد در این میان حجاب زنان و رعایت حجب و حیا و عفت در مردان موجب کاهش چشم گیری در مفاسد اجتماعی خواهد شد کنترل غریزه خود نمایی در زنان در همان چار چوبی که اسلام معین کرده است میتواند گاهی موثر در جهت رشد مبارزه با مفاسد اخلاقی و خواست های نفسانی در جامعه باشد از امام علی ع نقل شده است که در روز تار و بارانی به همراه رسول خدا در بقیع نشسته بودند که زنی سوار بر دراز گوسی عبور کرد دست حیوان در داخل گودالی افتاد در نتیجه زن به زمین خورد پیامبر ص چهره مبارکش را برگرداندند علی ع گفت ای پیامبر آن زن شلوار پوشیده است پیامبر ص سه بار فرمود خدایا زانی که از شلوار استفاده می کنند مورد مغفرت قرار بده مردم از شلوار استفاده کنید چرا که شلوار پوشاننده ترین لباس های شما می باشد و با آن زنان را از هنگامی که از خانه خارج می شوند حفظ کنید (حسینی و همکاران، ۱۳۹۹: ۳۱)

۵-۲. استواری اجتماع

پوشانیدن بدن به استثناء وجه و کفین مانع هیچ گونه فعالیت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی نیست آنچه موجب فلج کردن نیروی اجتماع است آلوده کردن محیط کار به لذت جویی های شهوانی است کشانیدن تمتعات جنسی از محیط خانه به اجتماع نیروی کار و فعالیت اجتماع را ضعیف می کند اسلام نه می گوید که زن از خانه بیرون نرود و نه می گوید حق تحصیل علم و دانش ندارد بلکه علم و دانش را فریضه مشترک بین مرد و زن دانسته است و نه فعالیت اقتصادی خاصی را برای زن تحریم می کند (دهقانپور و اوشلی، ۱۳۹۹: ۱۶۳) از یک سوء ظاهر زن به ویژه اگر به ارائه ها و پیرایه هایی آراسته گردد جذاب و هوس انگیز است از سوی دیگر بخش عظیمی از نیروی انسانی یک جامعه که می توانند به رشد و تعالی آن جامعه کمک کنند و در ابعاد مختلف فرهنگی اجتماعی اقتصادی و سیاسی نقش آفرینی نمایند زنان هستند اسلام با طرح پوشش و حجاب در حقیقت جواز حضور زن در اجتماع را به صورتی سازنده و سالم صادر نموده است و با دستور های حکیمانه و راه گشا از یک سو این نیروی عظیم را از تباه شدن نجات داده و از سوی دیگر جلوی فساد گستره و ناهنجاری های ناشی از اختلاط زن و مرد را گرفته است وجوب حجاب خود بهترین و محکم ترین دلیل حضور سالم زن در اجتماع است زیرا می دانیم حجاب و لزوم پوشش زن در مقابل نامحرم در ارتباط با اجنبی است و روشن است که اگر زن باید در گوشه ای به دور از انظار نگاه داشته شود و حضور در عینیت جامعه نداشته باشد لزوم پوشش و حساسیت فراوان در این باره مفهومی نداشت.

۵-۳. حفظ نیروی کار اجتماعی

حجاب عامل حفظ نیروی کار است باعث می شود که اوقات رسمی هرکس در همان مسیر کار صرف شود و وسوسه های ناشی از دیدن ها، چهره سازی ها، طراحی برای به دام انداختن ها و صرف وقت برای عیش و نوش ها از میان برداشته شود کشاندن تمتعات غریزی از محیط خانه به محیط کار سبب آن خواهد شد که نیروی کار ضعیف گردد و سرمایه گذاری ها به هدر رود از طرف دیگر نقش اقتصادی حجاب در رعایت پوشش اسلامی زمینه را برای انواع مد پرستی و رقابت های ناشی از آن از بین می برد اگر زنان خود را به خود آرای و خودنمایی در جامعه مقید نکنند و با لباس ساده و مرتب در حد پوشش لازم در جامعه ظاهر شوند بسیاری از آفت ها و گرفتاری های ناشی از مد پرستی به خودی خود از بین می رود (عظیمیان و بهشتی، ۱۳۹۳: ۱۷۵) اسلام با التفات ویژه به مسئله حجاب و پوشش زنان در محیط کار میخواهد محیط اجتماع از لذت های ناهنجار جنسی پاک شود و راه را برای حفظ نیروی قدرتمند روحی و جسمی با حضوری معنوی در محل کار بگشاید در مقابل بی حجابی و بد حجابی

باعث سوق دادن لذت های جنسی از محیط کار و کانون خانواده به اجتماع و در نتیجه تضعیف نیروی کار افراد جامعه می گردد (رهنما و همکاران، ۱۳۹۴: ۵۲)

۶- نقش حجاب در ارتقاء سلامت

۱-۶. امنیت و آرامش روحی و روانی

بدون شک حجاب تاثیر بسیار مهمی بر روح و روان زن دارد حجاب مجوز حضور زن و همچنین نه گفتن به تمایلات جنسی نامشروع می باشد زن اگر پوششی مناسب داشته باشد می تواند امنیت و آرامش وصف نشدنی برخوردار باشد دین اسلام با واجب کردن حجاب نمیخواهد زن بازیچه بازیچه شهوت پرستان شود (سلطانی و علی مرادیان، ۱۳۸۹: ۱۳۷) بی تردید سلامت روانی از بزرگترین نعمت های الهی است که در زندگی انسان وجود دارد به طوری که هیچ نعمتی به پایه و ارزش آن نمی رسد اهمیت این نعمت که در سخنان اولیای دین هم به آن اشاره شده است به این خاطر است که تمام کارکرد های روانی و جسمانی، دنیایی و آخرتی انسان مبتنی بر سلامت روان است (رجبی، ۱۳۸۹: ۱۶)

نتیجه گیری

با توجه به داده های بدست آمده از طریق رجوع به مقالات معتبر علمی و مطالعه نظرات و مباحث بروز در این زمینه دریافتیم که مهمترین بحث مطرح در حوزه اجتماعی در بخش های مختلف مانند فرهنگ و اجتماع و سیاست می باشد اصل حجاب ریشه ای دیرینه حتی قبل از اسلام نیز در میان جوامع بشری دارد ولی این بحث با ظهور اسلام در تاریخ درخشید چون اسلام اهمیت فراوانی به زندگی فردی و اجتماعی اشخاص می داد و حجاب که مولفه ای مهم و موثر در جامعه و ارتقاء سلامت روانی و جسمی بود از دید دین مبین اسلام مخفی نمانده بود تا جایی که آیات شریفه و روایات گوهر بار کثیری در این مورد وارد شده است و در آن به حجاب نسبت به زن و مرد در اجتماع بسیار تاکید شده است و حجاب نوعی مجوز حضور زن در اجتماع می باشد تا با آن بتواند در اجتماع از سلامت روحی و جسمی و روانی برخوردار باشد

پیشنهاد

با توجه به اینکه دشمنان اسلام همه عزم خودشان را جزم کرده اند تا با تهاجم فرهنگی و ضربه به پیکره اجتماع بتوانند مسئله حجاب را از میان امت اسلامی ریشه کن کنند چون آنها به خوبی واقف اند که در جنگ سرد نمی توانند بر مسلمانان غلبه پیدا کنند بنابر این همه طرح و نقشه های خود را برای از بین بردن حجاب و عفاف زنان مومنان ریخته اند پس باید برای جلوگیری از این هجوم ها اولاً نسبت به خودفرد و ثانیاً کمک به دیگران باید فرامین الهی را نادیده نگرفت چون خالق بعنوان بهترین راهنمای افراد می باشد و آگاه است که کی و کجا دستور داده و چه زمانی نهی کند حجاب هم از مسائلی هست که خداوند متعال به زنان دستور داده تا هنگام حضور در جامعه حجاب و عفت خود را حفظ کنند در وهله بعدی اشرف مخلوقات حضرت محمد مصطفی ص با تلاشهای شبانه روزی خود در راه اجرای احکام و فرامین الهی کوشید تا آنان را در جامعه اسلامی رواج دهد و به نوبت خود تمام تلاش زحمت خود را کشید و کوتاهی نورزید ولی عمر شریف حضرت به قدری نبود که بتواند همه ابعاد مسائل اجتماعی را بیان کند و نوبت و مسئولیت تبیین احکام و اوامر الهی بر ائمه معصومین ع رسید آنان کوشیدند تا با آگاه سازی مردم نسبت به اوامر الهی آنان را از شقاوت به سعادت برسانند که تا حدودی موفق ظاهر شدند در کنار وجود نص ها در این مسئله باید نسبت به مسائل و چالش های جدید پیش روی حوزه حجاب بی تفاوت نبود و در جایی که نصی وجود ندارد با تکیه بر اصول و مبانی شرعی و عقلی حکم موقعیت های جدید حجاب را بیان کرد یکی از چالش های مهم پیش رو در این حوزه

بررسی حجاب در سلامت جامعه می باشد که یقیناً پیوندی محکم میان این دو مقوله می باشد و رعایت حجاب به نحوی که اسلام بیان فشرده است باعث سلامت روانی و ارتقاء جامعه اسلامی باشد

منابع

قرآن کریم

۱. پورحسن آلاق ، مهدی، ۱۳۹۲، حجاب و عفاف در قرآن، نشریه مکاتبه و اندیشه، شماره ۴۷
۲. تابعی، اکبری بورنگ، محمدعلی محمد ، ۱۳۸۵، سیمای حجاب و فواید آن در عقل و نقل، نشریه بانوان شیعه، شماره ۱۰
۳. جعفری ، یعقوب ،۱۳۹۴،حجاب و عفاف، نشریه درس‌هایی از مکتب اسلام ،شماره ۶۴۷
۴. حسینی ،سلیمی ،احسانی ،سید معصوم ،سید فاطمه نرگس، ۱۳۹۹،آثار و پیامدهای اجتماعی حجاب در سلامت روان از منظر آموزه های دینی، نشریه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی ،شماره ۴۹
۵. دهقانپور، اوشلی ، علیرضا، لیلا، ۱۳۹۹،حکمت حجاب در اسلام، نشریه مطالعات قرآن و حدیث سفینه ،شماره ۶۹
۶. رجبی، عباس ، ۱۳۸۹، نقش حجاب و پوشش زن در سلامت روان ، نشریه پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده، شماره ۷
۷. رهبر، محمد تقی، ۱۳۹۳،سبک زندگی اسلامی ایرانی و مسئله حجاب و عفاف، نشریه پاسدار اسلام، شماره ۳۹۱ و ۳۹۲
۸. رهنما ، علی اکبرزاده آرانی ، خاری آرانی ، اکبر، زهرا ،مجید ، ۱۳۹۴،بررسی مفهوم حجاب در متون اسلامی جایگاه آثار و جلوه های تربیتی آن ،نشریه پژوهش نامه معارف قرآنی، شماره ۲۲
۹. زاهدی، امرایی، نظریگی ، عبدالرضا، ایوب ، مریم ، ۱۳۸۹ ، روش قرآن کریم در نهادینه سازی عفاف و حجاب (بارویکرد ترتیب نزول)، نشریه مطالعات راهبردی زنان شماره ۴۹
۱۰. سلطانی ، علی مرادیان، اختر، مهرداد ، ۱۳۸۹، تاثیر حجاب بر سلامت روانی و امنست اجتماعی ، نشریه فرهنگ ایلام، شماره ۲۸ و ۲۹
۱۱. صفرزاده ، سحر، ۱۳۸۸، نقش حجاب زنان در سلامت روانی اجتماع و راهکار های مقابله ای با فرهنگ بد حجابی، نشریه زن و فرهنگ ، شماره ۲
۱۲. عبدالرحمانی، سهرابی ، رضا ، حسین، علی، ۱۳۹۹، آسیب شناسی ارتباطات بین سازمانی متولیان حجاب و عفاف(پلیس شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، نشریه مطالعات راهبردی زنان، شماره ۹۰
۱۳. عظیمیان ،بهشتی ،مریم ،سعید، ۱۳۸۸،بررسی فلسفه و قلمرو حجاب در اسلام و آثار تربیتی آن، نشریه تربیت اسلامی، شماره ۸
۱۴. غیرتمند، مختاری ، عسکری ، سعید ، نادر ، محمد علی، ۱۳۹۳ ، آثار فردی و اجتماعی حجاب و نقش آن در امنیت اجتماعی زنان ، نشریه پژوهش های اجتماعی اسلامی ،شماره ۱۰۳
۱۵. کاظمی سهلوانی ،حسن ،۱۳۹۲،حجاب و عفاف از منظر قرآن ،نشریه قرآنی کوثر، شماره ۴۶
۱۶. مرادی خلیفه لو ، پورپناهی ،امراللهی نیا ، رضا ، رقیه ، مهدیه، ۱۳۹۶، آثار حجاب و جامعه پذیر بودن آن ، نشریه

- مطالعات علوم سیاسی ، حقوق و فقه ، دوره ۳ ، شماره ۱/۴
۱۷. مهدی پور دهکردی، خسروانی دهکردی، فرهاد، بهناز، ۱۴۰۱، سلامت روانی و ذهنی ب اساس حجاب ، نشریه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی (مرکز توسعه آموزش های نوین ایران)، دوره ۸، شماره ۱
۱۸. میرزائی ، اعظم، ۱۳۹۱، بررسی تاثیر آموزه های اسلامی بر سبک زندگی مطالعه موردی حجاب و عفاف، نشریه بانوان شیعه ، شماره ۲۸
۱۹. هاشمی ، سید حسین ، ۱۳۸۶، رابطه حجاب و عفاف ،نشریه پژوهش های قرآنی، شماره ۵۱ و ۵۲
۲۰. هدایتی، حسینی، الهه ، سید محمود ، ۱۴۰۰، زمینه های روانشناختی حجاب از منظر قرآن همایش، پژوهشهای میان رشته ای قرآن وانگاره های علوم زیستی، دوره ۲

The Place of Hijab & Chastity in Verses & Traditions & its Role in Promoting the Right to Social Health

Mahdi Omani

PhD, Department of Criminal Law & Criminology, Law Research Center, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran (Corresponding Author)
Omanimehdi68@gmail.com

Mehrab Ersali

Grade 4 seminaries, Al-Mahdi School, Meshginshahr, Iran
mhrabarsaly@gmail.com

Abstract

Context & Purpose: The issue of hijab and chastity is the most important cultural and social concern at present that should be discussed. Hijab and chastity is one of the most important and fundamental frameworks of any society, and for this reason, war is no longer a war of cannons and guns, and as soon as the enemy can destroy the cultural principles of a society, such as the principle of hijab and chastity, he has succeeded in destroying that society. Overcome To deal with this important issue, serious solutions should be considered. The main purpose of this article is to investigate the place of hijab and chastity in the verses and traditions and its role in promoting the right to social health, which without a doubt, all this emphasis and advice on hijab is important not only in the individual part but also in the social part. A society that can control hijab is more successful

Research Method: This writing has been done using descriptive, analytical research methods and data collection using books, articles and websites.

Research Findings: The religion of Islam, with the clearest thoughts and theories, has taken important steps to prevent the loss of hijab and chastity in the Islamic society, the most important of which is enjoining what is good and forbidding what is bad.

Result: The Imams of Masoomin (AS) as the Caliphs of Allah and the leaders of the Islamic society have mentioned very important solutions in this regard, which can be used to achieve many individual and social achievements.

And it tries to investigate the mental health of working women and the pathology caused by their employment.

Keywords: Hijab, Chastity, Verses, Traditions, Social Health